

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

حسابداری

موضوع

**مقایسه متغیرهای حسابداری در شرکت های
هموارساز و غیر هموارساز سود**

استاد راهنما

دکتر آزیتا جهانشاد

استاد مشاور

دکتر یداله تاری وردی

پژوهشگر

سعید امیری

زمستان ۱۳۹۰

تقدیم به :

آنان که همواره یاریم کردند و مشوق من در این راه بودند

پدر و مادرم

تشکر و قدردانی :

با حمد و سپاس به درگاه ایزدمنان

بر خود لازم می‌دانم تا بدین وسیله از اساتید بزرگوار که به‌منواری در راه کسب علم و دانش مشوق و یاور من بوده‌اند و بر اندوخته‌های علمی من افزوده‌اند تشکر نمایم.

سپاس ویژه از استاد فرزانه و مهربان، سرکار خانم دکتر آزیتا جهان‌شاد که به‌منواری با دلسوزی و حمایت‌های بی‌دریغشان یاور و مشوق اینجانب بودند و با ارائه نظرات صائبشان در غنی‌شدن محتوای پایان‌نامه تأثیر به‌سزایی داشته‌اند. از استاد مشاور جناب آقای دکتر یداله تارمی و ردی پاسکندارم که در طی مراحل مختلف با مشاوره‌های ارزنده در جهت کسب صحیح تحقیق کمک شایانی نمودند.

از استاد داور سرکار خانم دکتر زهرا پورزمانی که زحمت قضاوت و داوری این پایان‌نامه را تصیل فرمودند و با نظرات خویش موجب بهبود کیفیت این تحقیق شدند تشکر می‌کنم.

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب سعید امیری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۵۰۶۴۸۰۰ در رشته حسابداری که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۲ از پایان نامه خود تحت عنوان: مقایسه متغیرهای حسابداری در شرکت های هموارساز و غیر هموارساز سود

با کسب نمره ۱۹ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب،

ثبت اختراع و از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۰/۱۰/۲۲

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای سعید امیری از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۹ بحروف نوزده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما:

فهرست

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	<u>فصل اول : کلیات تحقیق</u>
۲-۱-۱	مقدمه
۲-۱-۲	بیان مسئله
۳-۱-۳	اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن
۴-۱-۴	اهداف تحقیق
۵-۱-۵	سؤالات اصلی تحقیق
۶-۱-۶	فرضیات تحقیق
۶-۱-۷	مدل تحقیق
۸-۱-۸	متغیرهای تحقیق
۸-۱-۱-۸	متغیر وابسته
۸-۱-۲-۸	متغیرهای مستقل
۹-۱-۹	روش تحقیق
۱۰-۱-۱۰	جامعه آماری
۱۰-۱-۱۱	قلمرو تحقیق
۱۰-۱-۱۲	تعریف واژه‌های کلیدی تحقیق

فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲-۱	مقدمه
۲-۲-۲	مفاهیم سود ویژه

- ۳-۲- دستکاری در حساب‌ها..... ۱۵
- ۴-۲- چارچوب دستکاری در حساب‌ها..... ۱۶
- ۵-۲- تمایز دستکاری از تقلب..... ۱۷
- ۶-۲- حسابداری بدیع..... ۱۸
- ۷-۲- حسابداری *Big Bath* (بزرگ‌نمایی سود)..... ۱۹
- ۸-۲- مدیریت سود..... ۲۰
- ۹-۲- هموارسازی سود..... ۲۳
- ۱-۹-۲- تعریف هموارسازی سود..... ۲۴
- ۲-۹-۲- انواع مطالعات مربوط به هموارسازی سود..... ۲۶
- ۳-۹-۲- تئوری هموارسازی سود..... ۲۸
- ۴-۹-۲- انواع هموارسازی سود..... ۲۸
- ۱-۴-۹-۲- هموارسازی طبیعی..... ۲۹
- ۲-۴-۹-۲- هموارسازی واقعی..... ۲۹
- ۳-۴-۹-۲- هموارسازی ساختگی..... ۳۰
- ۵-۹-۲- ابعاد هموارسازی سود..... ۳۰
- ۶-۹-۲- خواص هموارسازی سود..... ۳۱
- ۷-۹-۲- موضوعات هموارسازی سود..... ۳۲
- ۸-۹-۲- انگیزه‌ها و اهداف هموارسازی سود..... ۳۳
- ۹-۹-۲- ابزارها و روش‌های هموارسازی سود..... ۳۴
- ۱۰-۹-۲- هموارسازی سود و کیفیت سود..... ۳۵
- ۱۱-۹-۲- علل تداوم هموارسازی سود..... ۳۶
- ۱۲-۹-۲- آیا هموارسازی سود بد است؟..... ۳۷

- ۳۹ ۲-۹-۱۳- عوامل مؤثر بر هموارسازی سود
- ۳۹ ۲-۹-۱۳-۱- اندازه شرکت
- ۴۰ ۲-۹-۱۳-۲- هزینه‌های کارکنان
- ۴۰ ۲-۹-۱۳-۳- نسبت بدهی
- ۴۱ ۲-۹-۱۳-۴- پاداش مدیریت
- ۴۲ ۲-۹-۱۳-۵- مالیات
- ۴۴ ۲-۹-۱۳-۶- صنعت
- ۴۵ ۲-۱۰-۱- پیشنهاد تحقیقات در خصوص هموارسازی سود
- ۴۵ ۲-۱۰-۱- پیشنهاد تحقیقات خارجی
- ۴۸ ۲-۱۰-۲- پیشنهاد تحقیقات داخلی

فصل سوم : روش تحقیق

- ۵۵ ۳-۱- مقدمه :
- ۵۶ ۳-۲- روش تحقیق
- ۵۷ ۳-۳- قلمرو تحقیق
- ۵۷ ۳-۳-۱- قلمرو مکانی
- ۵۸ ۳-۳-۲- قلمرو زمانی
- ۵۸ ۳-۴- جامعه آماری تحقیق
- ۵۸ ۳-۵- حجم نمونه و روش اندازه‌گیری
- ۵۹ ۳-۶- برآورد حجم نمونه
- ۶۲ ۳-۷- فرضیه‌های تحقیق

- ۳-۸- تبدیل فرضیه‌های پژوهشی به فرضیه‌های آماری ۶۳
- ۳-۸-۱- مراحل عمومی آزمون فرض آماری ۶۳
- ۳-۸-۱-۱- مرحله اول- تعریف فرضیه‌های آماری ۶۳
- ۳-۸-۱-۲- مرحله دوم- تعیین توزیع نمونه‌گیری و نوع آماره آزمون ۶۴
- ۳-۸-۱-۳- مرحله سوم- تعیین سطح زیر منحنی H_0 و H_1 و محاسبه مقدار بحرانی ۶۴
- ۳-۸-۱-۴- مرحله چهارم- تصمیم‌گیری ۶۴
- ۳-۸-۲- بیان فرضیه‌های آماری ۶۴
- ۳-۹- ابزار جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز تحقیق ۶۵
- ۳-۱۰- روایی ابزار گردآوری داده‌ها ۶۶
- ۳-۱۱- ابزار اندازه‌گیری و محاسبه متغیرها ۶۶
- ۳-۱۲- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات ۶۶
- ۳-۱۲-۱- آزمون کولموگروف- اسمیرنف ۶۷
- ۳-۱۲-۲- آزمون مان- ویتنی ۶۷
- ۳-۱۲-۳- آزمون کراسکال- والیس ۶۸
- ۳-۱۳- متغیرهای تحقیق ۶۸
- ۳-۱۳-۱- متغیر وابسته ۶۸
- ۳-۱۳-۲- متغیرهای مستقل ۷۰

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده‌ها

- ۴-۱- مقدمه ۷۴
- ۴-۲- آمار توصیفی ۷۵
- ۴-۳- آزمون فرضیات ۷۸

۷۸ ۱-۳-۴- بررسی و آزمون فرضیه اول
۷۸ ۲-۳-۴- بررسی و آزمون فرضیه دوم
۷۹ ۳-۳-۴- بررسی و آزمون فرضیه سوم
۸۰ ۴-۳-۴- بررسی و آزمون فرضیه چهارم
۸۰ ۵-۳-۴- بررسی و آزمون فرضیه پنجم
۸۱ ۶-۳-۴- بررسی و آزمون فرضیه ششم
۸۲ ۴-۴- خلاصه نتایج تحقیق

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات

۸۴ ۱-۵- مقدمه
۸۵ ۲-۵- نتایج آزمون فرضیات
۸۵ ۱-۲-۵- نتایج مربوط به آزمون فرضیه اول
۸۶ ۲-۲-۵- نتایج مربوط به آزمون فرضیه دوم
۸۷ ۳-۲-۵- نتایج مربوط به آزمون فرضیه سوم
۸۸ ۴-۲-۵- نتایج مربوط به آزمون فرضیه چهارم
۸۸ ۵-۲-۵- نتایج مربوط به آزمون فرضیه پنجم
۸۹ ۶-۲-۵- نتایج مربوط به آزمون فرضیه ششم
۹۰ ۳-۵- نتیجه گیری کلی
۹۰ ۴-۵- پیشنهادات تحقیق
۹۰ ۱-۴-۵- پیشنهادات مبتنی بر نتایج تحقیق
۹۱ ۲-۴-۵- پیشنهادات برای تحقیقات آتی

پیوستها و ضمائم

پیوست الف - اسامی شرکتهای نمونه انتخابی ۹۴

پیوست ب - نتایج بدست آمده از اجرای مدل‌های آماری ۹۵

منابع و مآخذ ۱۰۳

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۶۰	۳-۱- گروه‌بندی شرکت‌های بورس و تعداد نمونه تحقیق
۶۹	۳-۳- نحوه محاسبه سود مورد انتظار
۷۲	۴-۳- نتایج آزمون کای - دو فرضیه دوم (سود عملیاتی)
۷۵	۴-۱- تفکیک شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود بر اساس مدل موسز
۷۶	۴-۲- شرکت‌های غیر هموارساز سود بر اساس مدل موسز
۷۶	۴-۳- شرکت‌های هموارساز سود بر اساس مدل موسز
۷۷	۴-۴- نتایج آزمون نرمال بودن متغیرها
۷۸	۴-۵- نتایج آزمون فرضیه اول در دوره ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۷۹	۴-۶- نتایج آزمون فرضیه دوم در دوره ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۷۹	۴-۷- نتایج آزمون فرضیه سوم در دوره ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۸۰	۴-۸- نتایج آزمون فرضیه چهارم در دوره ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۸۰	۴-۹- نتایج آزمون فرضیه پنجم در دوره ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۸۱	۴-۱۰- نتایج آزمون فرضیه ششم در دوره ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۸۲	۴-۱۱- خلاصه نتایج تحقیق ۱۳۸۹ - ۱۳۸۴
۸۵	۵-۱- تفسیر نتیجه فرضیه اول
۸۶	۵-۲- تفسیر نتیجه فرضیه دوم
۸۷	۵-۳- تفسیر نتیجه فرضیه سوم
۸۸	۵-۴- تفسیر نتیجه فرضیه اول
۸۹	۵-۵- تفسیر نتیجه فرضیه پنجم
۸۹	۵-۶- تفسیر نتیجه فرضیه ششم

فهرست نمودارها و شکلها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۶.....	۱-۲- قواعد دستکاری در حسابها
۱۷.....	۲-۲- چارچوبی برای درستکاری در حسابها
۲۹.....	۲-۳- انواع هموارسازی سود
۳۱.....	۲-۴- ابعاد هموارسازی سود
۶۱.....	۲-۳- فلوچارت انتخاب نمونه تحقیق

چکیده :

این پژوهش تلاش می‌کند تا به مقایسه متغیرهای حسابداری در شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بپردازد. به این منظور ابتدا بر اساس شاخص رفتار هموارسازی سود موسس شرکت‌های نمونه آماری را به دو گروه شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود تفکیک کرده و سپس به مقایسه متغیرهای حسابداری در دو گروه پرداخته شد. شش ویژگی اندازه شرکت، هزینه‌های کارکنان، نسبت بدهی، صنعت، مالیات و پاداش مدیریت به عنوان متغیرهای مستقل و رفتار هموارسازی سود به عنوان متغیر وابسته مورد آزمون قرار گرفتند. این پژوهش بر اساس مشاهدات سالیانه از سال ۱۳۸۴ - ۱۳۸۹ انجام شده است.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که متغیرهای اندازه شرکت، هزینه‌های کارکنان، مالیات و پاداش مدیریت عاملی تأثیرگذار بر رفتار هموارسازی سود شرکت‌ها نمی‌باشند و بین متغیرهای ذکر شده در شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود تفاوت معناداری وجود ندارد. متغیرهای نسبت بدهی و صنعت عاملی تأثیرگذار بر رفتار هموارسازی سود شناخته شدند، این بدان معنی است که بین نسبت بدهی، در شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود تفاوت معناداری وجود دارد و همچنین در صنایع مختلف رفتار هموارسازی سود شرکت‌ها متمایز از یکدیگر است.

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱ مقدمه

سود گزارش شده از جمله اطلاعات مالی مهمی است که در هنگام تصمیم‌گیری توسط افراد در نظر گرفته می‌شود. تحلیل‌گران مالی عموماً سود گزارش شده را به عنوان یک عامل برجسته در بررسی‌ها و قضاوت‌های خود مد نظر قرار می‌دهند. همچنین سرمایه‌گذاران برای تصمیمات سرمایه‌گذاری خود بر اطلاعات مالی مندرج در صورت‌های مالی واحدهای اقتصادی خصوصاً سود گزارش شده اتکاء می‌کنند. سرمایه‌گذاران معتقدند سود ثابت در مقایسه با سود دارای نوسان، پرداخت سود تقسیمی بالاتری را تضمین می‌کند. همچنین نوسانات سود به عنوان معیار مهم ریسک کلی شرکت قلمداد می‌شود و شرکت‌های دارای سود هموارتر دارای ریسک کمتری می‌باشند. بنابراین شرکت‌هایی که دارای سود همواری هستند بیشتر مورد علاقه سرمایه‌گذاران بوده و از نظر آنها محل مناسب‌تری برای سرمایه‌گذاری محسوب می‌شوند.

از طرف دیگر مدیریت در انتخاب بین روش‌های مختلف به حساب بردن وقایع مالی در چارچوب اصول پذیرفته شده حسابداری اختیارات قابل ملاحظه‌ای دارد. مثلاً در مورد استهلاک روش‌های مختلف پذیرفته شده‌ای وجود دارد و مدیر می‌تواند بین این روش‌ها، یکی را انتخاب کند. همچنین مدیریت می‌تواند فعالیت‌های مالی را زمان‌بندی کند. به تأخیر انداختن یک فروش و یا انجام مخارج اختیاری از جمله این اقدامات می‌باشد. به علت این انعطاف‌پذیری مدیر می‌تواند به طور سیستماتیک روی سود گزارش شده از سالی به سال دیگر تأثیر گذاشته و آن را هموار کند. لذا پدیده هموارسازی سود می‌تواند بر تصمیمات سرمایه‌گذاران تأثیر بگذارد و پیامدهایی را موجب شود که مخصوصاً در بازارهای غیرکارای سرمایه از درجه اهمیت و تأثیر بیشتری برخوردار باشد.

این تحقیق به مقایسه متغیرهای حسابداری از جمله اندازه شرکت، نسبت بدهی، مالیات و ... در شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود در بازه زمانی ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹ در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد.

۱-۲ بیان مسأله

هموارسازی سود اقدام آگاهانه‌ای است که مدیران به منظور کاهش نوسانات دوره‌ای سود در چارچوب اصول و روش‌های متداول حسابداری به آن دست می‌زنند. هموارسازی سود هدف مشخصی دارد و آن ایجاد جریان با ثباتی از رشد سود است.

فرضیه هموارسازی سود برای اولین بار توسط هپورث در سال ۱۹۵۳ ارائه شد و بعداً توسط گوردن در سال ۱۹۶۴ توضیح داده شد. او چهار فرض زیر را پیشنهاد کرد:

۱- معیار مدیریت شرکت در انتخاب بین روش‌های حسابداری به حداکثر رساندن مطلوبیت یا رفاه مدیریت است.

۲- مطلوبیت مدیریت با امنیت شغلی او، نرخ رشد حقوق و پاداش، و نرخ رشد اندازه شرکت افزایش می‌یابد.

۳- کسب بخشی از اهداف مدیریت که در فرض ۲ بیان شد به رضایت صاحبان سهام نسبت به عملکرد شرکت بستگی دارد.

۴- برای مدیران رضایت صاحبان سهام نسبت به رشد سود شرکت (یا نرخ متوسط بازده حقوق صاحبان سهام) و ثبات سود ضروری است تا بتوانند اهداف خود را دنبال کنند.

اگر چهار فرض بالا مورد قبول باشد مدیران در محدوده قدرت خود و در چارچوب اصول پذیرفته شده حسابداری باید: اول سود گزارش شده را هموار کنند و دوم نرخ رشد سود را هموار کنند.

معمولاً مدیران برای انجام هموارسازی سود انگیزه‌ها و اهدافی دارند که این انگیزه‌ها در مطالعات مختلف به شرح زیر بیان شده‌اند:

۱- افزایش ارزش سهام شرکت در بورس اوراق بهادار و در نتیجه افزایش ارزش شرکت.

- ۲- کاهش ریسک شرکت و در نتیجه پرداخت بهره کمتر در استقراض و کاهش هزینه سرمایه شرکت.
- ۳- جذب سرمایه، چون سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان معتقدند ریسک سرمایه‌گذاری کم است و محل مناسبی برای سرمایه‌گذاری می‌باشد.
- ۴- انتقال اطلاعات داخلی شرکت به بازار و تسهیل قابلیت پیش‌بینی سود.
- ۵- بهبود روابط با کارکنان، عرضه‌کنندگان مواد اولیه و ...
- ۶- کسب منافع مالیاتی از طریق کاهش بدهی مالیاتی.
- ۷- دریافت پاداش‌های مدیریتی که بر اساس درصدی از سود خالص گزارش شده می‌باشد.
- ۸- کاهش احتمال نقض پیمان در قرارداد بدهی‌های بلند مدت. از آنجایی که در قراردادهای بدهی‌های بلند مدت محدودیت‌هایی قرار داده می‌شود تا از وام‌دهندگان در مقابل پرداخت سود نقدی بیش از حد معمول، استقراض بیشتر یا پایین آمدن سرمایه در گردش یا نسبت حقوق صاحبان سهام از سطح معین حمایت کند و تخلف از پیمان بدهی، هزینه سنگینی بر شرکت تحمیل می‌کند، مدیران ترجیح می‌دهند به شرایط نقض پیمان نزدیک نشوند. بنابراین مدیریت سود وسیله‌ای برای کاهش احتمال نقض پیمان می‌باشد.

۱-۳ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن

گزارشات مالی ابزاری است برای برقراری ارتباط و به اشتراک گذاشتن اطلاعات مالی بین واحد تجاری و استفاده‌کنندگان از این اطلاعات. مهم‌ترین محصول سیستم گزارشگری مالی، صورت‌های مالی می‌باشد که یکی از آن‌ها صورت سود و زیان می‌باشد.

گزارشات مالی باید وضعیت واقعی شرکت را نشان دهند و اطلاعاتی درباره منابع واحد تجاری، ادعای بر این منابع و تغییرات آن فراهم آورند (کی‌سو و همکاران، ۲۰۰۱). اطلاعات باید برای تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری و اعتباردهی و همچنین جریان‌های نقدی آتی مفید واقع شوند. با این حال هدف اصلی ارائه‌دهندگان اطلاعات مالی، همیشه تهیه و ارائه گزارشات مالی با کیفیت بالا

نمی‌باشد. گاهی اوقات برای تغییر ظاهر صورت‌های مالی از روش‌های مختلف دستکاری صورت‌های مالی استفاده می‌شود. بنابراین از آنجایی که پدیده فوق‌الذکر می‌تواند تأثیر بسزایی بر روی کارایی بازار سرمایه و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان داشته باشد، ضرورت انجام پژوهشی که بتواند این مقوله را بررسی نماید احساس می‌شود.

۴-۱ اهداف تحقیق

موضوع هموارسازی سود در چند دهه اخیر در ادبیات حسابداری وجود داشته است و در مورد انگیزه‌ها و اهداف مربوط به آن مطالب زیادی منتشر شده است که عموماً دو دلیل را می‌توان برای تحریک و انگیزش مدیران در هموار کردن سود برشمرد. دلیل اول پنهان کردن عمدی اطلاعات از استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی و دلیل دوم از بین بردن عمدی نوسانات سود و حرکت به سطح سود مورد نظر است (لی و ری‌چی، ۲۰۰۹).

اهداف این تحقیق عبارت است از:

- ۱- تفکیک شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود بر اساس مدل موسز.
- ۲- مقایسه متغیرهای حسابداری از جمله اندازه شرکت، هزینه‌های کارکنان، نسبت بدهی، نوع صنعت، مالیات و پاداش مدیریت بین شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود.

۵-۱ سوالات اصلی تحقیق

سوالات اصلی این تحقیق که از هدف اصلی این پژوهش نشأت گرفته و فرضیه‌های تحقیق در راستای آن تدوین گشته‌اند به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- آیا متغیرهای حسابداری مورد نظر در این تحقیق (اندازه شرکت، هزینه‌های کارکنان، نسبت بدهی، صنعت، مالیات، پاداش مدیریت) عاملی تأثیرگذار در راستای هموارسازی سود شرکت‌ها می‌باشند؟
- ۲- آیا بین متغیرهای حسابداری در شرکت‌های هموارساز و غیر هموارساز سود تفاوت معناداری وجود دارد؟